

Tam, kde bydlívaly vlaštovky PENZION NA PILCE

Penzion „NA PILCE“ je domem s dávnou historií a já Vám chci, něco málo, vyprávět o lidech, kteří zde v kamenných zdech prožili své životy. Je to vlastně především vzpomínání mé maminky, která se tady narodila.

Od dávných dob stával v těchto místech mlýn a také proto se zdejší usedlosti říkávalo nejen „Na pilce“, ale také „Ve mlýnku“ nebo „Ve stránce“. Mlýn od mlynáře Drobného, nejspíše někdy ke konci 19. století, zakoupil Jan Zejda se svou ženou Františkou Zejdovou rozenou Herynek. Jan Zejda se tedy stal petrovickým mlynářem a spolu se svou ženou Františkou, která pocházela ze statkářské rodiny, provozovali tuto živnost. Měli spolu sedm dětí a to Jana (byl zemědělec a později se zabýval povoznictvím), Rudolfa (pracoval na dráze), Františka (pracoval na dráze), Hedviku (matku mé maminky), Marii (provdanou Chromou), Libuši (provdanou Kučerovou), Annu (provdanou Šídlovou) a v nedaleké Vladislavi bydlel nevlastní bratr těchto sourozenců Jeroným Zejda. Bylo v té době běžné, že děti rodičům vykaly.

Maminka, Marie Zejdová (provdaná Šebestová) se narodila 27. srpna 1933 jako jedno z dvojčat (bohužel druhé miminko zemřelo) a také máma byla tak maličká, že ji „dopékali“ na kuchyňských kamnech. Ze svého dětství si už na funkční mlýn nepamatuje, jen tolik, že stával hned vedle obytného domu a dalo se do něj vejít přímo z kuchyně přes pavlač, kterou si už já ze svého dětství pamatuji jako balkon, na který jsme měli zakázáno chodit. „Srdcem domu“ byla poměrně velká kuchyně, dále pak velká světnice a malá světnice. V kuchyni stával velký dřevěný stůl, který se večer po sundání desky měnil v postel. Po vstupu do kuchyně, na levé straně byla dvířka do komína a hned vedle se přikládalo do velké pece, která stále ve vedlejší velké světnici a sloužila mj. k pečení chleba. V komíně se nejen udilo, ale také tam byla trvale umístěna miska a hrnek. Proč? Inu pro žebráky, kteří takřka denně docházeli do stavení, dostali mléko či toho co se vařilo a mnohdy také přespávali v chlévech na slámě. V přízemí domu byly chlévy, maštale a dva sklepy, jeden na mléko a druhý na brambory. Na hnojišti stával dřevěný záchod a za ním pak velická stodola na zemědělské stroje. Do domu nikdy nebyla přivedena voda, pro pitnou vodu se chodilo do nedalekého lomu, kde ve studánce z pařezu byla ta nejlahodnější voda, jakou si pamatuji také já ze svých dětských let. Elektřina byla do domu přivedena až v padesátých letech minulého století (mým tatínkem Jaromírem Šebestou). V domě se topilo dřevem, chrástím a především dřevem z pařezů, které chlapi chodili „vydobývat“ do lesa. Samotná budova mlýna, která stávala vedle obytného domu, byla někdy ve válečných letech, kolem roku 1942 přestavena na obytný dům, ve kterém pak žila jedna z dcer a to Marie provdaná Chromá (dcera Květa provdaná Svobodová). K mlýnu patřilo asi 7ha polí, les, rybník i nedaleká stodola. Za maminčina dětství měli čtyři krávy dva koně, prasata, králíky, kachny i slepice. Dobytek se pásal na loukách, které byly ve směru na Okříšky a také na straně k Petrovicím. Potok byl plný škeblí a raků. Především raci byli velká pochoutka, chyceným rakům se „vytrhla“ páteř a vařili se na kamnech ve velikém hrnci, až když byli do červena vaření, mohli si na nich pochutnávat. Maminčin strýc Jenda byl také šikovný pytlák a nejedna srnka zaplatila životem za tuto jeho vášeň, mámu jako malou dívčinku brával sebou a přísně přikazoval: „tak teď sed' žabo a vůbec se nehýbej“ a máma seděla na pytlech, které přikrývaly zabitou srnu. Babička Herynková pak spráskávala ruce a lamentovala, že ho jistě chytí a zavrou, ale nechytili. Ve válečných letech chytával Jenda, tehdy velmi běžně se vyskytující ondatry. Tyto pak visívaly na dveřích a strýc je pak prodával kus za 56 korun. Každodenním návštěvníkem byl také listonoš, který měl svůj rajon sahající až do poměrně vzdáleného Krahulova. Ještě ze svých dětských let si máma pamatuje na paní, která chodívala bubnovat novinky také na zdejší „samotu“. Strýc Frantík, který pracoval na

dráze, byl pověstný tím, že pod svými mnoha klobouky schovával cukrovinky, na které mu máma se svou sestřenicí chodily. Také špek, který míval zabalený v kusu novinového papíru, byl velkou pochoutkou.

Blízká pole bývala plná hrachu, máku, ale také brambor, řepy a všudypřítomných lísek s výbornými oříšky. Nedaleký lom býval plný užovek a ve válce tam strýcové zbudovali kryt tedy prohlubeň přikrytou deskami. V domě za matčina dětství měli psa, vlčáka, který prý byl tak zdatný a vzrostlý, že mu museli ke krku přivazovat kládu, aby nepřeskočil vysoká vrata, která vedla ze dvora na cestu.

I tento starý mlýn je opředen tajemstvím, prabábě i bábě Herynkové se zde zjevovala “bílá paní“, která vždy věstila nějakou pro dům důležitou událost.

Posledními obyvateli byli do sedmdesátých let minulého století pan František Zejda a jeho sestra Hedvika, v přilehlém domě (bývalém mlýně) pak bydlela jejich sestra Marie. Po smrti Františka se má babička Hedvika odstěhovala za svou dcerou, mou matkou, do Slezska. Dům připadl Rudolfu Zejdovi, tento jej však prodal. V rodině se říká, že toto své dědictví prohrál v kartách.

Vstupy do chlévů zdobila nesčetná hnízda vlaštovek, o kterých se říkávalo, že tam kde bydlí tak bydlí také štěstí.

Ze vzpomínek maminky zapsala Žofie Zejdová